

תזכיר חוק אנשי צבא דרום לבנון ומשפחותיהם (תיקון), התשפ"א-2020

1. שם החוק המוצע

חוק אנשי צבא דרום לבנון ומשפחותיהם (תיקון), התשפ"א-2020

2. מטרת החוק המוצע והצורך בו

בכוונת ראש הממשלה החליפי ושר הביטחון, להעניק את מערכה לפי חוק העיטורים בצבא הגנה לישראל, ההתש"ל-1970 (להלן – חוק העיטורים בצה"ל), לחיילי צה"ל שהשתתפו במערכה ברצועת הביטחון בדרום לבנון, בתקופה מיום 30 בספטמבר 1982 עד 24 במאי 2000, מועד נסיגת כוחות צה"ל מהמדינה. האמור הינו בהמשך להמלצות ועדה ציבורית שמינה ראש הממשלה החליפי ושר הביטחון, בראשותו של שר הביטחון לשעבר רא"ל (מיל') שאול מופז.

הצעת חוק זו נועדה להקנות סמכות להעניק את אות המערכה האמור גם לאנשי צבא דרום לבנון (צד"ל), אשר לחמו לצד חיילי צה"ל, בזמן המערכה ברצועת הביטחון בדרום לבנון.

רקע:

אות מערכה לציון השתתפות במערכת שלום הגליל הוענק בשנת 1983 לחיילים ששירתו בצה"ל, בשירות סדיר ובמילואים, מיום 5 ביוני 1982 עד יום 29 בספטמבר 1982, מועד נסיגת כוחות צה"ל מאזור ביירות. אך הנסיגה מאזור ביירות הייתה רק שלב ראשון במערכה, במסגרתה התפרס צה"ל ב"רצועת ביטחון" בדרום לבנון. המערכה נמשכה עד ליום 24 במאי 2000, אז יצאו כוחות צה"ל מרצועת הביטחון.

מתחילתה של מלחמת האזרחים בלבנון בשנות השבעים ועד מועד נסיגת ישראל לקו הגבול הבינלאומי עם לבנון במאי 2000, נקשרו, התפתחו והתבססו, יחסי גומלין צבאיים ואזרחיים בין מדינת ישראל וצה"ל לבין כוחות לבנונים שמקורם בצבא לבנון באזור דרום לבנון. תחילה בפיקודו של מייגור סעד חדד, ולאחר מכן בפיקודו של הגנרל אנטואן לאחד. כוחות אלה, שכוננו צבא דרום לבנון – צד"ל, לחמו כתף אל כתף עם חיילי צה"ל במהלך שנות המערכה ברצועת הביטחון בדרום לבנון.

עם נסיגת כוחות צה"ל מדרום לבנון, נכנסו לישראל חלק מאנשי צד"ל, וחלקם בחרו להשתקע בישראל.

חוק אנשי צבא דרום לבנון ומשפחותיהם, התשס"ה-2004 (להלן: חוק צד"ל), הסדיר את מעמדם של אנשי צד"ל שנכנסו לישראל כאמור: הוענקה להם ולבני משפחתם זכאות לאזרחות ישראלית; הוחלו עליהם הוראות חוקי השיקום כאילו היו חיילי צה"ל; נקבעה זכותם למענקי הוקרה ולסיוע בדיוור. בנוסף, הממשלה קיבלה מספר החלטות מכוחן ניתנו לאנשי צד"ל זכויות נוספות.

הצעת החוק:

חוק העיטורים בצה"ל מקנה סמכות להעניק אותות מערכה לציון השתתפות במלחמה, מערכה או קרב, לחיילי צה"ל בלבד.

על מנת לבטא את ההוקרה וההערכה לאנשי צבא דרום לבנון שלחמו כתף אל כתף עם חיילי צה"ל, מבקש ראש הממשלה החליפי ושר הביטחון, להעניק את האות גם לאנשי הכוחות הלבנונים האמורים.

לפיכך מוצע לתקן את חוק צד"ל, ולהוסיף בו סעיף שיקנה סמכות לשר הביטחון להעניק את אות המערכה שיוענק לחיילי צה"ל על השתתפותם במערכה ברצועת הביטחון, גם לאנשי צבא דרום לבנון.

3. עיקרי החוק המוצע

מוצע תיקון לחוק צד"ל הקובע סמכות לשר הביטחון להעניק אותות מערכה לאנשי צד"ל על ההשתתפות במערכה ברצועת הביטחון בלבנון בתקופה מיום 29 בספטמבר 1982 עד יום 24 במאי 2000. לפי התיקון, אם החליט שר הביטחון להעניק אות מערכה לחיילי צה"ל לפי חוק העיטורים בצה"ל, לציון ההשתתפות במערכה ברצועת הביטחון בלבנון, ניתן יהיה להעניק אות מערכה כאמור לאנשי צד"ל בהתאם לתנאים שייקבעו בתקנות שיאושרו בממשלה.

4. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

הוספת סעיף 13א לחוק אנשי צבא דרום לבנון ומשפחותיהם, התשס"ה-2004.

5. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המינהלי

עלות חלוקת האותות לאנשי צד"ל היא זניחה ותהיה מתקציב הביטחון. מנגנון החלוקה יתבסס על מנגנון הקיים היום לחלוקת האותות במשרד הביטחון וביצה"ל.

6. נוסח החוק המוצע:

להלן נוסח החוק מוצע:

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק אנשי צבא דרום לבנון ומשפחותיהם (תיקון), התשפ"א-2020

1. הוספת סעיף 13א 1. בחוק אנשי צבא דרום לבנון, התשס"ה-2004,¹ אחרי סעיף 13 יבוא:

"אות מערכה לציון 13א קבע שר הביטחון אות מערכה כמשמעותו בחוק השתתפות במערכה העיטורים בצבא הגנה לישראל, התש"ל-1970² לציון השתתפות במערכה ברצועת הביטחון בדרום לבנון, יעניק שר הביטחון או מי שהוא הסמיך לכך אותות מערכה לאנשי צד"ל שעמדו בתנאים שקבע, באישור הממשלה."

¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 36.

² ס"ח התש"ל, עמ' 18.